

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra

¿Reformar la Constitució?

No es pot plantejar una reforma enmig de la crispació

L'acte d'obertura de l'any judicial dut a terme divendres passat ha posat als titulars de la premsa una proposta de modificació de la Constitució per, diuen els seus promotors, reforçar la independència de batlles i magistrats.

Hi ha molt a dir quant a aquesta proposta, però avui em limitaré a qualificar-la d'inoportuna en l'actual moment polític.

Un escenari polític caracteritzat per una crispació sense precedents no sembla pas el més adient per cercar l'acord polític indispensable del conjunt de forces polítiques representades al Consell General per promoure una reforma de la Constitució. Reforma que, en el cas de plantejar-se, no es podria pas limitar a l'àmbit de la justícia. Vint-i-tres anys de pràctica constitucional han fet aparèixer diversos àmbits en els quals probablement convindria introduir millores i precisions.

Tanmateix, en cap altre moment de la història d'Andorra d'aquests últims anys les institucions andorranes s'han vist sotmeses a la tensió i a la crisi imposades per l'estratègia insensata que DA porta, amb un enfrontament amb la legalitat i una fractura profunda en la societat andorrana.

Veiem massa sovint que els elegits o designats en els càrrecs del Govern no compleixen els seus compromisos i modifiquen unilateralment el que marquen les normes.

Michel Rocard escrivia el 30 d'agost del 2001 que estava convençut "que és impossible fer bona política sense una ètica forta".

Si observem el trist espectacle d'aquestes darreres setmanes només podrem arribar a la conclusió que estem lluny, molt lluny, de la bona política.

Estem en una situació en la qual la majoria de DA actua com una mena de burocràcia

---

La majoria de DA actua com una burocràcia exempta de responsabilitat

---

Quan els enganys es presenten com a errors, es falta al respecte al ciutadà

---

que s'assembla al que Hannah Arendt nomena Ningú: exempta de qualsevulla responsabilitat.

Al bloqueig institucional que representa que un ministre no respecti la llei s'hi afegeix el cinisme administratiu del ministre Alcobé, emparat pel cap de Govern. Tot plegat invalida les darreres crides al diàleg de Toni Martí. Aquí no passa res i la crispació augmenta.

La legitimitat del sistema polític s'assenta en el respecte de la llei. Si els primers que ho

han de fer no ho fan, apareix l'aluminosi en el sistema.

Si es trenca la seguretat jurídica –no parlo aquí de l'ordre públic al carrer, sinó des d'un altre angle–, es pot trencar la bona marxa de l'economia, perquè hi ha progrés econòmic perquè hi ha mercat, però hi ha mercat perquè hi ha seguretat jurídica, que exigeix, com a primer pressupòsit, que algú governi d'acord amb el dret.

Per això aquestes darreres setmanes es torna a parlar de vergonya. Ja he escrit en una altra ocasió que la manca de vergonya, com a manca de sentiment de culpa o de responsabilitat, és allò que defineix l'espai de l'actual política drap que mana el país.

S'ha perdut la vergonya amb la fallida evident dels mecanismes de persecució i càstig dels comportaments èticament dubtosos. S'instaura així una idea d'impunitat fàcil i que impedeix que pugui prosperar res que s'assembli a l'exemplaritat dels líders polítics.

Al contrari, augmenta cada dia la sensació que les normes premien a qui no les compleix o a qui les desfigura en funció dels seus interessos.

Quan els enganys es presenten com a errors s'està faltant al respecte als administrats.

La vergonya és normalment proporcional al nivell de respecte que tenim per la veritat i per la intel·ligència del ciutadà.

En aquesta tardor del 2016 sembla que a Andorra la vergonya ha esdevingut intrometible.